

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

3. De motivis fraternæ charitatis, Religiosis & Societati propriis. Thema.
Sint unum, sicut & nos unum sumus. Joan. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO III. IN REGULAM XLII.

Motiva unionis & charitatis fraternæ, Societati, vel alteri
Ordini, magis propria declarat.

T H E M A.

Sint unum, sicut & nos unum sumus. Joan. 17. 11.

V E L

Unio & conformitas mutua diligentissime curanda est. Reg. 42.

Uanquam omnes, quotquot Christiano nomine & ordine gaudent, singulari decet unionis & charitatis vinculo esse copulatos; majus tamen oportet vinculum inter religiosam professionem variâ obstrictos intercedere; at inter unius, ejusdemque Ordinis Ascetas, longè maximum: non secus ac alia est unio in exercitu, alia in legione, alia in cohorte: alia est unio in Civitate, alia in certa tribu, alia in familia vel domo. Atque hæc est voluntas Dei, ejusdemque ordinatio, ut vinculo arctiore, sive naturali, sive spirituali conjuncti, arctiore quoque charitate sese invicem complectantur. Ipse enim

est causa efficiens, uti omnis, ita & hujus prefforis charitatis, & quemadmodum ipse, majori amore prosequitur, sibi que intimius conjungit, obsequio suo arctius devinctos, ac liberâ eorum voluntate mancipatos; ita nos amoris sui particeps reddit, quo nos mutuo diligamus intensius, qui, prælatibus, nos ei preffius astrinximus.

Eandem majorem charitatem Redemptor noster amantissimus nobis promeruit: qui cum tempore passionis suæ, inimicitias, quæ inter gentes & nationes esse poterant, in corpore suo destruxisset: non solum universum Ecclesiæ suæ mysticum corpus; verum etiam privata cujusque religionis corpora ædificavit ac struxit, & in singula charitatem, unionemque ordinavit.

Sed omittis aliis, illud in primis, in

quod nos Dei benignitate adscripti sumus, perpendamus; Sanè hoc minimæ Societatis nostræ corpus, primam sui originem ex corde Christi traxit, in quo tanquam in fornace ardentissima, vi divini, intensissimique amoris, in hanc auream & mirabilem unitatem compacti, & in hoc amoris aestu fusi, mixti simus, & quasi liquati, purgati que omnes fuimus; ut omni divisionum, dissensionum, ac dissidiorum fæce & scoriâ purgati in novum gratiæ, ex Dei proximitate charitate, spiritu amoris & adoptionis confiatum electum prodeamus; unam ex diversissimis populis nationibus, linguis, variisque statuum conditionibus, in cœtu ac Societate Christi, videri sanctissimi ejus amoris, effecti.

In hæc autem cordis Christi fornace, quotquot in Societate cooptati sumus, terna potissimum, nobis indita, impresque conditiones fuere, tanquam totidem mutue dilectionis motiva, quod nempe sumus commilitones, confodales, commensales & contubernales; quæ in præfenti declarabimus, & tanquam ardentioris inter nos charitatis incentiva proponemus.

I. Incitamentum primum, ad mutuam in hoc Ordine nostro unionem, charitatemque excitans est, quia *militēs & commilitanēs sumus*; qui sub JESU Christo summo Imperatore ac Duce nostro stipendia meremur: sub sanguine ejus labaro, Sacramentum militare diximus: in cohortem ejus ac Societatem relati sumus, pro Regno ejus dilatando, propagandoque decertamus: contra Mundum, carnem, Dæmonem, peccatum, ceterosque hostes ejus capitales, arma

circumferimus, atque indies in campum & aciem prodimus. Insinuat hoc ipsum prima Societatis JESU formula seu Regula, Paulo III. Pontifici oblata & ab eo approbata Anno 1540, quæ sic incipit: *Quicumque in Societate nostra, vult sub crucis vexillo, Deo militare.* Milites igitur & commilitones sumus, sub Christi Domini signis militantes. Quanta autem inter milites animorum unio & consensus requiratur, ad hostes triumphandos, quis non videt? Si enim in hoste aggrediendo discordes extiterint, an non hostium acinacibus victima crucenta cadent? Si arcem, si urbem discordes, obsidione cinxerint, an non actum agent, & re infecta, cum confusione & clade recedent? In munitione ab hostibus obfessa, si præsidium inter se dissenserit, quo pacto eam tuebitur? Constat igitur in omni pugna & certamine, in omni obsidione & aggressione, unionem & mutuam animorum consensionem militi omnino necessariam esse, sine quâ exercitus omnis cadat, intereat ac pessundetur necesse est.

Compertum, perspectumque id fuit summo Imperatori & Archistratego nostro JESU Christo; qui ea de causis toties Apostolis & Discipulis suis, & in illis, nobis, unionem, charitatem, concordiam & pacem, tam sedulo commendavit, & iterum, iterumque verbis prægnantibus inculcavit. Primò enim arctissimum charitatis mandatum tribuit: *Itac mando vobis, ut diligatis invicem.* Joan. 15. 17. Secundò, pro baltheo, ac cingulo militari, distinctionisque signo, quo milites sui, ab hostibus discernentur, charitatem statuit: *In hoc cognoscite omnes,*

omnes, quod Discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem. Joan. 13. 35. Apostolis per totam Judæam missis, pro testera militari ac symbolo, charitatem ac pacem largitus est, dicens: In quamcunque domum intraveritis, primum dicite: pax huic domui. Lucæ 10. 5. ab iisdem discessurus ad Patrem, charitatem pacemque pro testamento reliquit: Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis Joan. 14. 27. Et si hanc observarent, suam illis assistentiam, & auxilium appromisit: Ubi duo vel tres congregati sunt in nomine meo (charitate conjuncti) ibi sum in medio eorum. Matth. 18. 20. Ut eos defendam, protegam, adjuvem, & contra hostiles incursum, animos, viresque sufficiam. Ex quibus manifestè liquet, si commilitones sumus, quantà unione & charitate conjuncti esse debeamus.

Nec latuit id ipsum S. Fundatorem nostrum Ignatium, qui post Christum, cohortis nostræ Dux & Capitaneus extitit; Dei & proximi charitate penitus succensus, eademque milites & alleclas suos inflammari unicè desiderans. Concilium Provinciale Terraconense apud Clementem VIII. pro apothecosi Sancti Patris instans, vocat eum Propugnatorem Republicæ Christianæ, ac Ducem novæ militiæ, de celo lapsa, sanctissimo IESU nomine signatæ, qui velut alter Atlas orbem fulciat, humeris doctrina & pietatis. Apud Scherlogum in Cant. tom. 3. vestig. 34. n. 35. ex relatione edita à Ribadeneira. Addit Synodus dicta; Collocasse eum pedes, tanquam duas columnas igneas, dextrum supra mare, pro Indorum & Paganismi conversione finistram supra terram; ut eam secundaret seminibus virtutum & salutaris doctrinæ, post eradicationem ignis ignorantia, er-

rorum atque hæresum. Datæque ei in manibus liberæ à prima ætate ingenia eruditæ, omnique optimæ literaturæ, divinæ & humanæ excoleret. Verè Dux hic militiæ novæ, sicut igneos pedes ambulando & discurrendo, ita quoque igneas manus laborando, igneam cor amando, orando, meditando, & igneam os & linguam habuit excitando, prædicando & ad charitatem mutuam, tum Christianos omnes, tum filios suos accendendos aliudque non oprando, quàm ut charitate mutuâ inflammarentur. Hinc illa verba, & fervens ista cohortatio: Unus & conformitas mutua diligentissimè curanda est; nec, quæ ei adversantur permittenda; conjuncti invicem fraternæ charitatis vinculo, melius & efficacius possunt se divino obsequio, & auxilio proximorum impendere. p. 3. Const. c. 1. §. 18.

Quare, Charissimi, si commilitones sumus, charitate mutuâ arctissime colligati sumus necesse est, ut tam Imperatoris nostri Jesu Christi, mandato & monitis, quàm Capitanei nostri strenuissimi S. Ignatii Regulis & cohortationibus pareamus & faciamus satis, corde, ore, manu, affectu & effectu unionem spirantes & fraternam charitatem demonstrantes.

II. Incitamentum secundum, nobis in Societate ad unionem animorum & charitatem mutuam calcar addens, est, quod Socii & Confodales sumus. Socii aut Societatis nomen & ad militiam & ad negotiationem seu mercaturam specialiter applicari solet: utroque autem titulo vox hæc à S. Ignatio usurpata est, ut sic Francisco Suarez tom. 4. de relig. l. 1. c. 1. Societas, inquit, unionem charitatis sonat, ideòque hoc nomen Religionis nostræ

collez S. Fundator imposuit. Summo enim charitatis vinculo juncti erant inter se primi Patres: hæc enim sola ex tā diversis nationibus, summo animorum consensu, & perpetuo nexu, eos copulantes, & hunc spiritum in sua congregatione relinquere maxime cupiebant, quod nullo alio nomine magis significare poterunt. Et hoc indicant illa verba, in Bulla Pauli III. *Ad perficiendam, & conservandam eorum Societatis in Christo unionem, quandam vivendi formulam tradidit.* Ita Suarez l. c. Verum quacunque significatione id nomen usurpemus, live de conjunctione negotiantium, live de unione militum, live de associatione in agro aut vinea Domini laborantium, aut membrorum; quid aliud clamat, quid fortius inculcat, quam mutua charitatis inter nos arctissimam copulationem? Patet id consideranti.

Quid enim est Societas Jesu, nisi Societas Negotiatorum hoc federe unitorum, non ut gazas terrenas; sed margaritas pretiosas, animas, inquam, mortalium, lucraque celestia & æterna sibi & proximis conquirant? Quā verò ratione id præstarent, nisi mutua ope, auxilio, consilio, charitate conjuncti omni proprio commodo & emolumento spreto, in id unum assidue incumbant?

Quid est Societas Jesu, nisi ut ait Gregorius XV. Pontifex maximus, in litteris Apostolicis, ad Carolum à Lotharinga, sacra militiæ Societas, Catholici nominis defensor, & hæreticorum excidii clarissima? Quo autem pacto, nomen Catholicum tuebitur, hæreticorumque arma venenata retundet, nisi Socii inter se charitate uniti, tanquam milites in acie deprelieantur?

Quid est Societas Jesu, nisi congregatio operatorum, agriculturalum, aut vinitorum, in agro vel vinea Domini laborantium, mutuoque auxilio in melle aut vindemia defudantium: vel ut scribit Paulus III. Summus Pontifex in Bulla Anno 1549. data, incipiente: *Licet debitum. Quid est Societas, nisi ager fertilis in Domino multiplices atque uberes fructus animarum, ad summi Regis laudem & fidei incrementum quotidie verbo & exemplo asserens?* Quomodo autem agrum Domini, vineamve colet? quomodo fructus uberes verbo & exemplo proferet; si verbis & doctrinis dissonet, si moribus & exemplis discordet?

Quid est Societas Jesu, nisi conjunctio, & consociatio petrarum firmarum, aut saxorum, seu ut agebat Clemens VIII. Pontifex, quid est nisi murus firmus contra impietatem? asseverabat enim, Murum opponi firmiorem pro domo Dei nullum posse, contra impetum armata impietatis, quam Sociorum in doctrina & virtute constantiam. Imago 1. sæc. L. 4. c. 9. Quomodo verò Societas erit contra impietatem murus, absque calce unionis & fraternæ charitatis?

Quid est Societas Jesu, nisi, ut asseverabat laudatus ante Clemens VIII. *Brachium dexterum Ecclesiæ?* Qui dixerit, inquit, me adversari Societati, mentitur; semper enim existimavi Societatem esse brachium dexterum Ecclesiæ. Et anno 1600. coram Patribus Romæ ad Societatis comitia accessit; Societatem brachium dexterum Sedis Apostolicæ appellare dignatus est: qui autem hoc brachium vires suas exferet, ac pro Ecclesiâ, Apostolicâq; Sede dimicabit; si membra disjuncta, nervi disrupti, ossa luxata per discordias & dissensiones

Cccc 3 extite-

extiterint? Summè igitur, ut clarè perspicimus, Unio Caritatis Societati necessaria est.

Curnam (obsecro) brachium Societatis primavæ tanta, tamque stupenda, ope divinæ gratiæ, effecit? Tot hostes prostravit? Toties fortem armatum ex atrio suo exturbavit? Nisi quia summâ erat charitate, & animorum consensione? quemadmodum Paulus V. Supremus Ecclesiæ Pastor, electo concordibus suffragiis Laynio, secundo Societatis Jesu Præposito Generaliferebatur: *Ecce res (inquit) confirmat, Vos in unitate spiritus ambulare; unum & idem sapere, Vestramque Beatam Societatem in ipso angulari lapide, qui est Christus, fundatam esse.* Ut refertur p. 2. Histor. Soc. L. 2. n. 37. Imò tanta in eadem viguit animorum unio & dilectio, ut Gregorius XIII. omnium diligens Observator, cum alia observaret in aliis; in Societate JESU tria potissimum, eaque singularia, & non passim obvia miraretur; scilicet *Tantum in tam variâ, excellentique doctrinâ demissimè animi, de se demississimè sentientis; tantam in nationum, ingeniorumque diversitate tantâ unionem conspirationemque voluntatum; tantam in tam viridi & vivida juventute continentiam à voluptatibus iis, quæ nimium quantum humano, etiam effeto corpori, dominantur.* Imago 1. sac. L. 5. c. 6.

Ac proinde unio ista animorum assiduâ, vigilique curâ Nobis conservanda est, si opum cælestium mercatores, si Christi milites, si murus impenetrabilis, si brachium robustum, ad præliandum prælia Domini, si (ut agebat PIUS V. in Bulla) *Tanquam veri palmites in Christo*

per Caritatem conjuncti esse cupimus, qui uberes Ecclesiæ Dei fructus porferant.

III. Incitamentum tertium Non in Societate ad unionem & charitatem mutuam impellens, est, quod sunt commensales & contubernales, domum mensam, vestem, Superiores, Regulas, & hostes & intentiones, aliæque communia habentes. Quid enim, nonne omnes, quotquot in hac Probationis Domogimus, ab eodem Præside Generali, Provinciali & domestico gubernamur, qui id unice exoptant, ut Filii sui tanquam Fratres Caritate sincerâ uniantur? Nonne eandem domum incolimus, quam tanquam mortificationis, Caritatis & virtutis omnigenæ Scholam suavissima Dei Providentia Nobis restituit? Nonne eandem frequentamus mensam, tam corpori, quam animæ reficiendæ stratum; eodémque cœu corporali & spiritali pascimur? Nonne eadem seu simili amicum velletum exterius, quâ ab aliis Religiosis discernimur, tum interius solâ caritatis, quâ tanquam auræ cyclade exornamur Deoque & Cælitibus accepti reddimus? Nonne eodem insignimur nomine, à JESU vitæ imitatione, maximè Christi exemplo, erga Fratres Nostros, dilectionem postulante? Nonne eodem regimur constitutionibus, iisdem regulis & Legibus stringimur, à S. Fundamentis conscriptis, Caritate plenis; inter quæ est & hæc præfens, quam exponimus, quâ idem sapere, idem omnes dicere, unionem & conformitatem mutam diligentissimè servare, quidquid eam violat, studiosissimè evitare jubemur? Nonne

Nōne eosdem numeramus hostes & Adversarios, iisdemque Amicis & Patronis gaudemus? Qui enim uni faver, faver & alteri: Qui uni adversatur, toti Domui, vel etiam Societati adversatur. Denique, Nōne omnibus & singulis idem scopus, idem gloriæ divinæ & salutis animarum propagandæ finis est præstitutus? Ad quem tanquam Christi Milites decertamus; ad quem omnes vires & nervos animi ac corporis intendimus atque impendimus: ut patet Summi Pontifices Paulus III. Julius III. Gregorius XIII. & XV. necnon Pius V. in Bullis declarat: in quibus Hic ait: Nos esse Religiosos, sub sacratissimi Nominis IESU, nativi humani generis Redemptoris vexillo, ad illius honorem & gloriam, ac Proximorum spirituales profectum, & Orthodoxæ Fidei defensionem & propagationem in terris militant. Ex quibus omnibus quid colligamus, quid evincimus aliud, nisi Nos in Societate, Caritate intimâ conjunctos vivere oportere?

Quocirca, Carissimi, cum hujus rei tanta sit utilitas, tanta necessitas, ad eam allequendam, seu potius tuendam, vires omnes cum divinâ gratiâ impendamus. 1. Suadet & persuadet hoc primò militia nostra & pugna societas, quæ absque unione Caritatis dissolvitur, pessundatur, dissipatur, attestante Christo Imperatore nostro. 2. Hoc exigit societas mercatorum, operariorum, militum & oppugnantium & sese defendentium, potissimum Societas amoris ad salutem animarum instituta, alias minimè scopum suum obtentura. 3. Hoc denique requirit omnium rerum communio, eadem domus, eadem mensa, idem Superior, idem nomen, eadem Regula, iidem amici & inimici, idem scopus & finis gloriæ divinæ & salutis animarum, qui concordia & unione maximè promovetur; discordiâ verò & dissensione quàm maximè impeditur & sufflaminatur. Concordiâ enim res parvæ crescunt; discordiâ, maxima dilabuntur.

EXHOR